

Lugupeetav Soome Vabariigi president,
härra kantsler,
härra rektor,
daamid ja härrad.

Minu jaoks on suur au ja suur rõõm kõneleda teile siin auväärse Helsingi ülikooli sammaste vahel. Ja teha seda eesti keeles.

See on märkimisväärne kolmel põhjusel:

Esiteks sündis just 14. märtsil, 206 aastat tagasi, esimene eesti keeles kirjutav kirjanik, Kristjan Jaak Peterson, ja seda päeva tähistatakse Eestis emakeele päevana.

Teiseks, meie riikide lähedus – Soome on ainus riik, kus Eesti president saab oma kolleegiga eesti keeles mõtteid vahetada.

Ning kolmandaks, pean seda auks ja igati sobivaks, et mulle on antud võimalus kõneleda siin täna, Helsingi ülikooli audoktori ja Eesti-Soome suhete suurkuju president Lennart Meri surma-aastapäeval.

Viimane nendest põhjustest pole kindlasti rõõmustav.

Täna, siin ülikoolis, on see akadeemiliselt ja filosoofiliselt ometigi õige põhjus. Täpsemalt öeldes on see isegi ontoloogiliselt õige. Sest Lennart Meri oli nende hulgas, kes rasketel aastakümnetel tuletas Eestile meelde, kes Eesti on, mis ta on. Lennart Meri oskus elada hoopis teistsuguses mõttelises Eestis kui oli toona teda ümbritsev maailm, tõi kaasa selle, et Meri Eesti on mu tänane kodumaa oma parimal reaalsel kujul, vaba ja vaimukas.

Iseenda äratundmiseks on inimesel ikka vaja ennast kellegagi kõrvutada. Rousseau pidas oma varju hoomamist inimese inimeseks saamise hetkeks. Rahvuse puhul on iseendaks saamine kõige sagedamini teise rahvuse nägemine enda kõrval. Või enda selja taga, oma rahvuse aegade alguses.

President Meri käis seda meie ühist ontoloogilist "teist" otsimas ja leidmas koguni Siberis väljas, nagu Matias Castrén sada aastat enne teda. Usun, et sama rännaku tegijaid tuleb ka tänasest arvates saja aasta pärast. Loodan vaid, et neidki võtavad seal siis vastu soome sugu inimesed, mitte naftapuurtornid.

Selle "teise" on eestlane, nii nagu Lennart Merigi, aga leidnud alati ka lähemalt. Siitsamast, Soome lahe tagant, mida ta haruldase täpsusega on kirjeldanud: "Mere ääretu süli, ühtaegu vaenulik ja lahe, tõrjuv ja kutsuv, metsast salapärasem, tähistaevast kodusem, ühe maailma lõpp ja veel suurema algus."

Me ei tea, kui kaugemale meie sidemed ulatuvad. Enne kui läänemeresoomlasi hakati assimileerima ja hävitama, ulatus meie rahvaste ala ümber kogu Soome lahe. See tõik ning ka meie keelesugulus viitavad meie ühistele lätetele. Soome ajaloolane Matti Klinge arvab koguni, et oleme kunagi moodustanud ühise mereriigi.

Kuid ka jagatuna Eestiks ja Soomeks tunneme teineteist ära, tunneme teineteist meis endis. Meil on seesama trohheilne tetrameetriline rahvaluule, mida meie nimetame regi-, teie kalevala värsiks. Ega vaja erilist sügavat kirjanduslikku vaistu, tundmaks ära Kalevipoja ja Antero Vipuneni ühiseid motiive. Meil on ürgne jaanipäeva- ja saunakultuur. Sarnane on olnud ka meie allutatus võõrastele. Oleme mõlemad kuulunud nii Rootsile kui ka Venemaale.

Ja kui kultuurid tulenevad samast lättest kui mõte, et ka oma keeles on võimalik saada riigiks, siis on endastmõistetav, et aastate vältel oleme leidnud teineteises tuge, mõistmist, abi ja liitlast. Alguses sellesama rahvuskultuuri kogumisel ja uurimisel – teil Elias Lönnroti, meil Friedrich Reinhold Kreutzwaldi näol; kaks arsti, kaks teineteist abistavat teadlast, kelle töö lõi oma rahvale alusmüüri, millela kaks läänemeresoome rahvusriiki polekski tekkinud.

1816. aastal tõi Helsingisse suurvürstiriigi uut pealinna planeerima kutsutud endine Tallinna linnaarhitekt Carl Ludvig Engel Eestist kaasa soomlastele seni tundmata ehitusmaterjali –

paekivi. Sellest on laotud ka ülikooli peahoone põrand. Parimad asjad leiavad ikka tee üle Soome lahe.

Enesestmõistetavalt, ilma pidukõnede ja reklaamita suhtlevad igapäevaselt ka kaks läänemeresoome rahvast. Soomes elab 22 500 eestlast, üle 3500 soomlase on oma alaliseks elukohaks valinud lahe lõunakalda. Nad annavad iga päev oma asukohariigi inimestele parimat, mis neil on – oma unikaalseid oskusi, järgimistvääri vaid kombeid, erinevat elukogemust – ja rikastavad sellega ümbritsevat, Eesti ja Soome ühiskonda. Veel enam, kasvatavad meie ühiskondade tolerantsust. Teevad meid mõlemaid paremaks.

Kuid selles pole midagi uut. 24 kilomeetri kaugusel minu kodust Lõuna-Eestis, Mulgimaal, sündis Ella Murrik, hiljem tuntud kui Hella Wuolijoki. Tema lapselaps on täna Soome välisminister. Mu enda talus sündis ka mu vanaisa vanem vend, Hans Rebane, Eesti välisminister, kes Eesti saadikuna aastail 1931–1937 rajas Eesti saatkonnahoone Helsingis, kuhu Eesti pärast okupatsiooni lõppu naasis.

See viib mu mõtted meie kahe riigi, kahe rahva asukohale. Euroopa – jah. 12. sajandi kolmandal veerandil, samal ajal, kui Rootsi suunalt lähtus esimene ristiretk Soome, leidsid Lüübeki kaupmehed tee Väina suudmesse, Liivimaa südamesse. Sestpeale on meie vaimseks ja ka füüsiliseks koduks Euroopa tsivilisatsioon.

Seega on eksitav ja koguni ohtlik näiteks Brüsselis-käigu kohta öelda: lähen Euroopasse. Või: käisin Euroopas. Läänemere idakallas on kuulunud Euroopasse üle 800 aasta, ka siis, kui poliitiline Euroopa sealt mõneks kurvaks ajahetkeks on sunnitud lahkuma.

"Oma" ja "võõra" ning nende seose tajumisest on kirjutatud mitu seinatäit raamatuid. Õigesti on osutatud, et "oma" saab kõige paremini selgeks võrdluses "võõraga". Eestlastel ja soomlastel on võõras olnud lähedal. Asume suure, võõra, tihti pelutava Venemaa naabruses. Karu kaenlas, nagu ütleb soome väljend.

Naaber on ajaloo vältel olnud kord agressiivne, kord maadelnud omaenese seesmiste probleemidega. Kord on ta tähelepanu pööranud lõunasse või itta; kord tundub, et tema läänepoolne naaber – meie suurust arvestades! – ongi ÜRO julgeolekunõukogu alalise liikme suurim probleem ja julgeolekuoht.

Absurdne, vähemalt absurdi kalduv, ütlete? Jah, kuid see naabus on meid mõjutanud; see on meid pannud end sellise naabri kaudu mõtestama, eituse kaudu defineerima. Mäletate: *ruotsala isia emme ole, venäläisiksi emme halua tulla*

Suur naaber on meie ühiskondi mõjutanud, ja seda rohkem kui tahaksime. Eesti literaat Enn Soosaar kirjeldab hiljutises essees "Isa ja Aeg" sovetlikku pärandit harvanähtava täpsusega:

"Need ideoloogilised manipulatsioonid, millega süvendati inimeste küünilisust ning vabastati nad moraalsest vastutusest, on jätnud püsiva jälje suure osa inimeste teadvusesse."

Võtmesõnaks on siin "moraalsest vastutusest vabastamine". Kuulakem neid põhjendusi, millega nõukogude süsteemi käsutäitjad või sellega mugandujad oma teguviisi tagantjärele õigustavad: *Mind kästi. Mul polnud valikut. Poleks teinud mina, oleks teinud keegi teine, veel hullem. Kõik tegid nii. Kui tahtsid midagi saavutada, tuli nende reeglite järgi toimida. Kui tahtsid Moskvaga asju ajada, tuli end maha salata*. Ja nii edasi.

Üheparteiüsteemis nõuab parteisse astumine üle keskmise ebaausust, kirjutas nobelist Jossif Brodski. Just sellise moraalse prisma kaudu tulebki vaadata 20. sajandi mõrude aastakümnete valikuid. Õige ja vale tundmine, ausaks jäämine ja ebaausus on iga inimese enda moraalne valik. Siin pole kohta arutlustel: *kui poleks mina, siis oleksid teised ikka*. Siin pole kohta õigustusel: *teised tegid ka nii*.

Mu daamid ja härrad,

mõned minu tuttavad eestlased nimetavad Soomet ideaalriigiks, kus nad tahaksid ka ise elada. Miks? Sest Soomes on küllaga järel veel seda, mida ka Eesti nagu iga teinegi riik rohkem vajab. Need on identiteeditunnetus, tingimusteta isamaa-armastus, solidaarsus, turvalisus.

Nelja tuule maa Soome, kes möödunud sajandil pidas kodusõda, Talvesõda ja Jätkusõda, tegeleb oma ajalooaga. Ülekohut pole unustatud ega minevikku malakana kasutatud. Ikka õpikuna. Traagilise elukäiguga Risto Ryti, ehk kõige keerulisematel aastatel Soome presidendikohta hoidnud mees, valiti paar aastat tagasi marssal Mannerheimi järel aegade populaarseimaks soomlaseks.

Seppo Zetterberg, Soome ajaloolane, on öelnud, et ajaloolasel peab olema arsti eetika. See on tõsi. Aga me näeme maailmas riike, ja mitte eriti kaugel enda piiridest, kes ei julge patsiendi ehk oma ajaloo poole vaadatagi, või siis on valmis patsiendile peale vaatamata talle teadlikult vale diagnoosi panema. Niisugust käitumist võib nimetada kujundlikult oma mineviku eest peitu pugemiseks ja vähem kujundlikult moraalseks tühjuseks.

Meie, eestlased ja soomlased, seda ei tee. Vaevalt on maailmas või maailmakirjanduses teist sõjameest, kes seersant Lahtise kombel vana riigipiiri ületades mõtleb: *siin lõppes meie õigus*.

Mu daamid ja härrad,

Eesti ja Soome olid 1930. aastate lõpus või 1940. aastate alguses kui üks peatükk ajalooõpikust, jutustamaks, mida oli väärt väikeriikide neutraalsus Teises maailmasõjas. See neutraalsus oli väärtusetu, suurte painutada ja tallata.

Eesti, kelle riiklikku elukorraldust 1940. aasta eel nimetatakse vaikivaks ajastuks, osutus siis eriti nõrgaks. Piinlikkustundega loen ma saatkonna käskjala Endel Kingo mälestustest, kuidas Talvesõja lõpupäeval rääkis Eesti saadik Soomes Aleksander Warma maakaardi ees, et Eesti oli Nõukogude Liiduga baaside lepingut sõlmides väga tark, sest ei kaotanud nii palju maad kui Soome.

Milline lühinägelikkus, milline vaate lühiealisus!

Ja mul on veel piinlikum, kui mõtlen Eesti valitsuse poolt Nõukogude Liidule antud lennuväljadele, näiteks Kuusikule, kust tõusid õhku viisnurkadega lennukid, mis lendasid pommitama Lõuna- ja Lääne-Soomet.

On valusalt õpetlik teada, et sõjajärgne Eesti oli ise teinud esimesed mõõndused demokraatiale, mistõttu vabaduse võtmine meilt käis kiiresti ja jäägitult. Mul on kurb meel, et toonane Eesti oli siis nii nõrk, mis võttis meilt võimaluse seista väärikalt ennast kaitsva Soome kõrval.

Samas olen uhke nende 60 eestlase üle, kes läksid Eesti toonaste võimude kiuste Talvesõtta ja nende ligi 3500 vabatahtliku eesti mehe üle, kes kuulusid Jätkusõja ajal Soome sõjaväkke. Nad moodustasid 10% Soome mereväe koosseisust ja neist koosnes terve 200. jalaväerügement. Vähemalt 180 soomepoissi langes Jätkusõjas, suurem osa ülejäänutest tuli tagasi Eesti rindele.

Aga – osa Soome jäänud eesti meestest anti pärast sõja lõppu NSV Liidule välja, kus nad langesid repressioonide ohvriks. Poliitika alus oli siis geograafia, kui tsiteerida Paasikivi, ja see jäi kehtima pooleks sajandiks.

Mida on õppida jalge alla tallatud või painutatud neutraalsusest? Eesti vastus on kuulumine Euroopa Liitu ja NATO-sse. Eesti vastus on liitlaste otsimine ja ühine panustamine ühise julgeoleku loomisse.

Meie Eestis oleme neid valikuid tehes otsustanud, et me ei lase mitte Siberil ennast õpetada, vaid otsustame ise ja teisiti. Ma ei pea siin silmas seda Siberi õpetust, mida otsisid Matias Castrén ja Lennart Meri, vaid seda, mida said kümned tuhanded Eesti inimesed pärast viimast maailmasõda. See õpetus kuulutab vaid üht: hirmu. Aga hirm on halb teejuht, ning hirmu ära tundes tundis Eesti rahvas ära ka selle, et kartma hakates jäädaksegi kartma. Meie nii ei tahtnud ega taha elada.

Mu daamid ja härrad!

Kuulus, palju korratud, on Lord Palmerstoni ütlus: "Riikidel pole püsivaid sõpru, on vaid püsivad huvid.". Briti impeeriumi õitseaja välispoliitika juht sai ehk endale sellist küünilisust lubada. Ent vaadake lähemale ja küsige endilt: kas sama kehtib ka Soome ja Eesti vahel? Kas sama kehtib täna Euroopa Liidu liikmesriikide vahel?

Euroopa Liidu horisondil peame, Eesti ja Soome, hoidma oma pilku eriti teravalt. Me peame erakordselt hoolikalt jälgima, hoidma ja edendama seda, mis meile meie ühises Euroopa kodus on oluline.

Tunnistagem, et Euroopa on jäänud takerduma. Euroopa Liidu laienemine – meie parim ja tõhusaim vahend demokraatia laiendamiseks, õigusriigi põhimõtete ja praktika laiendamiseks – näib olevat mõneks ajaks liiva jooksnud. Meie, eestlased, oleme omal nahal tundnud, mida tähendab demokraatia puudumine: see on olematu sõnavabadus, olematu õigusriik. Me teame väga hästi, kuidas neid väärtusi saab õõnestada ja mida tähendab nende väärtuste puudumine inimeste elus.

Vastupidiselt käibetõena levinud väitele, et Euroopa Liit on "eliidi projekt", võin ma tunnistada, et just Euroopa on see, mida demokraatia puudumise all vaevlevad rahvad tahavad. Mis veel paremini võimaldab Euroopal oma "pehmet võimu" oma piirest välja projitseerida, kui Ida-Euroopa rahvaste soov elada demokraatlikus õigusriigis? Mis on oligarhidele ja autoritaarsetele režiimidele ohtlikum kui Euroopa väärtused?

Kuidas me võime eeldada, et meil on üldse mingeid välispoliitilisi hoobasid lahendada, kas või Kosovo probleemi, kui me ütleme serblastele, et Euroopa vajab Ahtisaari plaani, kui ainsat mõistlikku lahendust, aga teie ei saa selle eest meilt midagi?

Ka Euroopa Liidu sees näeme takerdumist. Eesti ja Soome koos 16 teise liikmesriigiga on ratifitseerinud põhiseaduse lepingu. 27 liikmesriigiga Euroopa lihtsalt enam ei tööta nende reeglitega, mis toimisid kuue liikmesriigiga. Aga põhiseadusliku leppe problemaatika on muutunud "Ding an sich-iks": Euroopa ei suuda kokku leppida selles, kuidas omavahel kokku leppida.

Tahaksin siinkohal korrata ja rõhutada Eesti tugevat toetust Saksamaa jõupingutustele leida ummikust väljapääs ja anda Euroopa põhiseadusele uus hingamine.

On selge, et Euroopa Liit – pool miljardit elanikku, 27 riiki – ei saa jääda oma tänaste otsustusmehhanismide juurde. Ja ta ei jäägi. Protseduurid, mis sobisid hästi nõrga ja lõdva vabakaubandustsooni kuuele asutajariigile, ei toimi suures ja võimsas poliitilises ühenduses. Vaid väikese grupi peaministrite omavahelisest kokkuleppest lähtuv suunavalik ei tööta enam.

Paralüüs, mis tuleneb suutmatusest otsustada, olgu see energeetika või teenuste turu liberaliseerimise asjus, muutub paratamatult vastuvõetamatuks. Midagi võetakse kindlasti ette. Euroopa Liit on oma liikmetele olnud juba pool sajandit majanduslikult liiga tähtis, et lubada seiskumist, ning üle kümne aasta ka poliitilise ühendusena liiga edukas, et takerduda otsustamatusesse. Küsimus on vaid selles, mida ette võetakse.

Põhiseaduslikule leppele on, nagu teame, pakutud alternatiive. On niinimetatud suurte liikmesriikide ehk *Directoire Euroopa*, mida hiljuti soovitas Euroopa Komisjoni asepresident Günther Verheugen, ning mis G-6 nõukogu eelsetel kokkutulekutel mõnes valdkonnas juba toimib, näiteks sise- ja justiitsküsimustes. Siin kohtuvad suured liikmesriigid otsustamaks, mida ette võtta, enne kui seda hakkavad arutama ülejäänud.

On ka teisi võimalusi Euroopale. Belgia peaminister Guy Verhofstadt on oma raamatus "Euroopa Ühendriigid" pannud ette kahekiiruselise Euroopa loomise eurosooni baasil. Omaette loogiline idee, et tugeval vundamendil – ühisrahal – seisev riikide rühm hakkaks ka muudes valdkondades tihedamat koostööd arendama.

Me võime ette kujutada, kuidas ühise valuuta baasil hakkatakse igati loogiliselt looma näiteks ühist maksupoliitikat. Kuid kui eurosoonis tekib või luuakse ka oma ühise julgeoleku- ja välispoliitka või energiajulgeoleku mõõde, siis saab eurosoon juurde julgeolekupoliitilise dimensiooni. Kindlasti ja eriti neile, kes asuvad eurosoonist väljaspool.

Ajal, mil Maastrichti kriteeriumid arvestavad kogu euroliidu inflatsioonitaset otsustamaks, kes võib liituda ja kes mitte, on see riikidele nagu Eesti kaunis ebameeldiv väljavaade. Euroopa Liit on olemuselt universaalne humanistlik projekt, mille vahendid on ühisturg ja põhivabadused, mitte vastupidi.

Euroopa Liit, olgem ausad, on aina rohkem hakanud unustama seda 50 aastat tagasi hästi adutud tõde, et riiklikud huvid, kui neid vaadata pikas perspektiivis, mitte lühiajalise kasu lõikamises, on palju tõhusamalt kaitstud, kui peame Euroopat ja kõike, mis seda tugevdab, oma alaliseks rahvuslikuks hüveks.

Ehk sõnastades paradoksina: just huvidest loobuda osates töötame kõige paremini oma huvides. Kuidas saabki meie suuruse ja asukohaga riik teisiti toimida? Tuntud Euroopa mõtestaja Robert Cooper on öelnud: postmodernistliku riigi jaoks tähendab suveräänsus kohta laua ääres.

Sestap hindan kõrgelt ja kutsun üles veelgi tugevdama senist Soome ja Eesti vahelist koostööd Euroopa Liidus. Ka siis, kui mõnes küsimuses oleme konkurendid, kaalub meie ühine huvi üles mis tahes hetkekasu. Ja ega me peagi kaugele vaatama nägemaks hetkekasu hinda, kus isegi Euroopa Liidu partnereid oma kavatsustest ei informeerita.

Mu daamid ja härrad,

Euroopal on ka väga oluline kohalik, see tähendab Põhja-Euroopalik mõõde. Pärast 2004. aastat on Läänemeri muutunud peaaegu Euroopa sisemereks, ta on 21. sajandi *mare nostrum*, ta on lakanud olemas "vahemeri". Ning sisemeri on ta ka oma erakordselt tundliku ökoloogilise olemuse poolest: kulub 30 aastat, enne kui maailmamere ringlus on Taani väinade kaudu Läänemere veed uuendanud.

Nagu äsjailmunud Helsingi Komisjoni raport "Kliimamuutus Läänemere piirkonnas" nendib, toob üleüldine kliima soojenemine meie ühismere piirkonnale ettearvamatuid muudatusi. Osa kalaliike võib kaduda, viimastel aastatel täheldatud eutrofeerimise tõus kasvab veelgi. Tagajärjed kogu meie senisele elule töötavad olla üsna suured ja mitte just meeldivad. On selge, et me peame kohe midagi ette võtma.

Kuid Helcomi raporti sünged ennustused tulenevad üldistest kliimamuutustest. Meie merd, *mare nostrum*

'it, ähvardavad ka kohalikud ohud. Hiljuti võisite

Helsingin Sanomat

'est lugeda, et meie idanaaber kavatseb suurendada oma Läänemeresel sõitvate allveelaevade arvu kümneni. Seda rahulikus piirkonnas, kus vaid mõni protsent rannikust ei kuulu Euroopa Liitu.

Ja milline on olukord teistes Läänemere riikides? Soomel allveelaevu pole. Kolmel Balti riigil allveelaevu ei ole. Taani loobus mõni aeg tagasi, Poolal on kaks vana "Kilo" klassi alust. Saksa

allveelaevad olla mõeldud pikkadeks retkedeks ja on suurema osa ajast väljaspool Läänemerd. Jäävad veel ainult Rootsi kolm allveelaeva.

Milleks siis on Läänemerre vaja kaheksat kuni kümnet Vene allveelaeva? Millise ohu tõrjumiseks?

Samas teatas Vene valitsus hiljuti, et nad kavatsevad muuta Läänemere oma naftatransiidi koridoriks, laskmaks Primorskist läbi kuni 150 miljonit tonni naftat ja natfasaadusi aastas. Läbi Bosporuse tuleb näiteks 70 miljonit tonni. Me mäletame, mis juhtus Hispaanias, kui Läti sadamast teekonda alustanud naftatanker *Prestige* läks põhja kaheksa kilomeetri kaugusel Hispaania rannikust. Mis juhtuks meie merega, kui selline õnnetus peaks aset leidma siin? Või kui aina tihenev tankeriliiklus peaks põhjustama mõne muu õnnetuse? Ärgem unustagem sedagi, et Helsingi ja Tallinna, aga edaspidi üha rohkem ka Kotka ja Sillamäe vaheline reisilaevaliiklus tähendab miljoneid laevadel liiklevaid inimesi, kelle julgeolek tuleb igal juhul tagada.

Selles valguses, kus Läänemeri on Euroopa Liidu sisemeri, tuleb meil Euroopa Liidus tegeleda ühiselt nende küsimustega. Foorumeid ja viise selleks on mitmeid. Kas ei peaks Põhjadimensiooni uuendamisel rohkem arvestama kogu Läänemere piirkonna küsimustega? Kas Läänemeremaade Nõukogu tänane tegevus ikka kajastab 2004. aastal toimunud Euroopa Liidu laienemist ja piirkonna tänaseid vajadusi? Kas Euroopa Parlamendi Läänemere strateegias on otstarbekaid ja elluviimist väärt soovitusi? Kas Balti Arengufoorumi algatatud regionaalse brändi, järelkult identiteedi, ideel võiks olla tulevikku? Kas piirideta Põhjala, mille loomiseks nii palju on teinud Põhjamaade Nõukogu, ei võiks olla eeskujuks piirideta Läänemere alale?

Küsigem neid küsimusi iseendilt, küsigem neid Läänemere piirkonna ja Põhjala riikide valitsustelt, küsigem neid Euroopa Komisjonilt.

Mu daamid ja härrad,

ma hakkan lõpetama sama tänutundega, millega ma kõnet alustasin: mul on hea meel, et ma saan seda kõnet pidada just sellel väljakul, just selles auväärses hoones, ülikoolis. Küllap on selles akadeemilise elu ja mõttevahetuse väärtustamises midagi igiomast nii Eestile kui

Soomele, et seda tõesti suisa ühiseks eripäraks võib pidada.

Meenutagem Tartu ülikooli, kus president Urho Kaleva Kekkonen pidas 43 aastat tagasi, 12. märtsil 1964. aastal, ilmselt ühe oma ebakonventsionaalseima presidendikõne. Samas aulas ütles 40 aastat hiljem eesti keeles eestlastele "Tere tulemast Euroopa Liitu!" president Tarja Halonen.

Mul on uhke nentida siin ja täna, et Helsingi ülikool ei kuulu enam ainuüksi Soome kultuurilukku. Viimase paari kümnendi jooksul on see ülikool olnud koduks või lahkeks võõrustajaks sadadele siin õppinud või töötanud eestlastele, see kool on ennast juba kirjutanud eesti teadus- ja kultuurilukku, inimeste elulukku. Kiitus selle eest!

Me elame maailmas, kus aeg muudab meid ümbritsevat kiiremini kui kunagi varem. Parim, mida me teha saame, on võtta tulevik vastu avasüli, varustatuna hea haridusega, puhta keskkonnaga, isetu arusaamaga meie kultuurilisest olemusest ja julgeolekuvajadustest, ehk ühesõnaga – arusaamaga sellest, kes me oleme täna. Seetõttu on mul hea meel, et Eestil on Soome näol endiselt ja jätkuvalt olemas see "teine", kelles näha niipalju sarnasust ja ka neid meeldivaid väikseid erinevusi.

Tänan!